

Uchwała Nr XLII/276/18
Rady Gminy Jedwabno
z dnia 28 czerwca 2018 roku

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jedwabno na lata 2018-2020

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 roku, poz. 994 póź.zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. Z 2018 roku , poz.998 z póź.zm.) Rada Gminy Jedwabno uchwała, co następuje:

§ 1

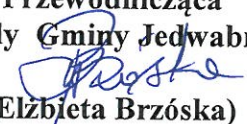
Przyjmuje się „Program Wspierania Rodziny w Gminie Jedwabno na lata 2018-2020” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jedwabno.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy Jedwabno

(Elżbieta Brzóska)

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE JEDWABNO NA LATA 2018 - 2020**

Jedwabno, czerwiec 2018 roku

Spis treści

- I. Wstęp
- II. Podstawa prawna
- III. Diagnoza społeczna
- IV. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny
- V. Cele programu
- VI. Harmonogram działań programowych
- VII. Adresaci programu i czas jego realizacji
- VIII. Ewaluacja i monitoring programu
- IX. Źródła finansowania programu
- X. Sposób kontroli realizacji programu
- XI. Zakończenie

I. Wstęp

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących samodzielnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniechanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny, jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. Podstawa prawna:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 6) ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"

III. Diagnoza społeczna

Gmina Jedwabno jest organem prowadzącym dla Zespołu Szkół w Jedwabnie. Zespół Szkół w pełni zabezpiecza aktualne potrzeby mieszkańców gminy oraz stwarza możliwość wyrównywania szans edukacyjnych i zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej zasadniczo odpowiadającej obserwowanemu popytowi.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 2012 roku do obowiązków gminy należy partycypowanie w kosztach związanych z utrzymaniem dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i pieczy zastępczej.

Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Jedwabnie wynika, że w Gminie Jedwabno (na dzień 31 grudnia 2017 roku) zamieszkiwało ogółem 3666 mieszkańców, w tym K- 1844, M-1822.

Z pomocy społecznej (realizacja zadań zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) skorzystało: w 2015 roku -630 rodzin, w 2016 roku – 573 rodziny i w 2017 roku – 582 rodziny.

Według danych opracowanych na podstawie sprawozdań oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych GOPS wynika, że są rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej (tabela nr 1).

Tabela nr 1. Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie asystenta rodziny.

Rok	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta	Liczba asystentów rodziny
2015	11	1
2016	11	1
2017	12	1

Źródło: dane własne

Dane dotyczące liczby dzieci z Gminy Jedwabno umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem na typy rodzin i placówek, uzyskano z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie (tabela nr 2).

Z analizy poniższej tabeli wynika, że do końca 2015 roku nie było dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (na podstawie obecnie funkcjonującej ustawy), było 3 dzieci w rodzinach zastępczych za których gmina nie ponosi odpłatności.

Natomiast w 2016 roku w związku z nie wywiązywaniem się przez rodziców z obowiązku zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa, opieki i właściwego wychowania w pieczy zastępczej orzeczeniem Sądu Rodzinnego w Szczytnie umieszczonych zostało 6-ro dzieci tj. 2-je dzieci w domu dziecka i w rodzinie zastępczej niezawodowej 4-ro dzieci.

Tabela nr 2. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017

Rok		Liczba dzieci													
		Rodzinna piecza zastępcza						Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze)							
		rodziny zastępcze spokrewnione	rodziny zastępcze zawodowe	rodziny zastępcze zawodowe	rodziny zastępcze zawodowe przygotowane rodzinne	rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	rodziny dom dziecka	dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	typu socjalizacyjnego	typu interwencyjnego	typu rodzinnego	typu specjalistyczno-terapeutycznego	dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej		
2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2016	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
2017	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie

IV. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny

Mocne strony:	Słabe strony:
<ol style="list-style-type: none">1) dobre rozeznanie problemów i potrzeb środowiska lokalnego (diagnoza);2) ścisła współpraca instytucji działających na rzecz rodziny;3) doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny;4) doświadczenie w realizacji programów i projektów kierowanych do osób wykluczonych społecznie;5) zatrudnianie asystentów rodzin pozwalające na budowanie efektywnych metod współpracy z rodziną w jej środowisku ;	<ol style="list-style-type: none">1) brak dostępu do poradnictwa specjalistycznego (pomoc terapeutyczna, psychologiczna, mediacja);2) niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej; zjawisko marginalizacji społecznej (wykluczenie społeczne);3) mała aktywność rodzin do samoorganizacji (grupy wsparcia/grupy samopomocowe);4) brak pozytywnych wzorców osobowych i zaniedbywanie obowiązków opieki i wychowania przez rodziców;5) ograniczone środki finansowe na realizację programów pomocowych;
Szanse:	Zagrożenia:
<ol style="list-style-type: none">1) łatwiejszy dostęp do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pedagogicznego, psychologicznego); wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę;2) wzrost świadomości dot. korzyści z podjęcia przez rodzinę współpracy w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej;3) możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych;	<ol style="list-style-type: none">1) uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko "dziedziczenia ubóstwa";2) brak świadomości problemu oraz nieumiejętność szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne;3) brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo-wychowawczo;4) niespójne przepisy prawa;

V. Cele programu

Cel główny:

Wspieranie rodziny poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych dla rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym;
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych;
- Umożliwienie powrotu dzieciom do rodzin biologicznych.

Działania:

1. profilaktyczne (m. in. diagnoza, informacja, edukacja) mające na celu wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
2. interwencyjne;
3. wspierająco - terapeutyczne;
4. wychowawcze, pomoc w integracji rodziny, dążenie do jej reintegracji;
5. socjalne;
6. przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. edukacyjne, podnoszenie umiejętności zawodowej osób zajmujących się pomaganiem rodzinom.

Realizacja założonych celów będzie prowadzona w formie działań, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

Harmonogram działań określa tabela nr 3.

VI. Harmonogram działań programowych

Tabela nr 3. Harmonogram działań programowych.

Cele szczegółowe	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację
Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych dla	Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności;	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie;
	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, psycholog;

rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym	Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci;	GOPS w Jedwabnie, GKRPA w Jedwabnie, Zespół Szkół w Jedwabnie, stowarzyszenia;
	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii, leczenia uzależnień, podjęcia terapii korekcyjno – edukacyjnej;	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, GKRPA w Jedwabnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Szczytnie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczytnie;
	Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie;	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Jedwabnie;
	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi;	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, asystent rodziny przy GOPS w Jedwabnie, Zespół Szkół w Jedwabnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczytnie;
	Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności, odzieży)	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, osoby prywatne, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia ;
	Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	Pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, asystent rodziny przy GOPS w Jedwabnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Szczytnie;
	Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym;	asystent rodziny przy GOPS w Jedwabnie, pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie;
	Udział asystenta rodziny w szkoleniach;	kierownik GOPS w Jedwabnie, organizator szkolenia;
Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych	Udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną;	kierownik GOPS w Jedwabnie, organizator szkolenia;
	Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga;	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczytnie, pedagog szkolny w placówkach oświatowych,
	Kierowanie dzieci ze środowisk dysfunkcyjnych na wypoczynek;	Kuratorium Oświaty w Olsztynie, pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, pedagog placówki oświatowej z gminy Jedwabno;
	Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną;	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczytnie;
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej;	Urząd Gminy w Jedwabnie, GOPS w Jedwabnie, PCPR w Szczytnie;	

	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych;	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, asystent rodziny przy GOPS w Jedwabnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Szczytnie;
Umożliwienie powrotu dzieciom do rodzin biologicznych	Utrzymanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, asystent rodziny przy GOPS w Jedwabnie, PCPR w Szczytnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Szczytnie;
	Udzielenie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy zarobkowej;	pracownicy socjalni GOPS w Jedwabnie, PUP w Szczytnie,
	Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb;	GOPS w Jedwabnie, Urząd Gminy w Jedwabnie.

VII. Adresaci programu i czas jego realizacji

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Jedwabno, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz takie, które wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi, a tym samym ich powrotu do domu rodzinnego.

Realizacja gminnego programu wspierania rodziny została zaplanowana na lata 2018 – 2020. Jest on dokumentem otwartym, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

VIII. Ewaluacja i monitoring programu

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z członkami rodzin, asystentem rodziny, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkiem, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

1. liczba rodzin wymagających wsparcia,
2. liczba udzielonych porad przez specjalistów,
3. liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci,
4. liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie,
5. liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie,
6. liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny,
7. udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje,
8. udział pracowników socjalnych w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną,

9. liczba dzieci objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną,
10. liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem,
11. liczba rodziców utrzymujących kontakty z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej,
12. liczba osób, które podjęły zatrudnienie,
13. liczba rodzin, które otrzymały wsparcie finansowe lub rzeczowe,
14. liczba dzieci, którym opłacono dożywianie w szkole,
15. liczba rodzin, które nabyły podstawy prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
16. liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

IX. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jedwabno na lata 2018-2020 mogą być środki finansowe pochodzące:

1. z budżetu gminy,
2. z budżetu państwa,
3. z funduszy zewnętrznych, w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

X. Sposób kontroli realizacji programu

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku będzie składana informacja dla Rady Gminy w Jedwabnie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.
2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XI. Zakończenie

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary działań. Pierwszym z nich jest położenie nacisku na utrzymanie dzieci w naturalnym środowisku, drugim jest zapewnienie sprawnego

funkcjonowania systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Podsumowując, zakłada się w Programie stworzenie na terenie Gminy Jedwabno optymalnych warunków dla poprawy życia dzieci i rodzin. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, w rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmiernia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału, w celu zdobywania nowych umiejętności.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY JEDWABNO

Elżbieta Brzóška